

11 Kasım 2012

KIBRIS GAZETESİ

ATATÜRK'ÜN ANKARA'YA SON YOLCULUĞU

Prof.Dr. Turgut Turhan (DAÜ Hukuk Fakültesi)

Atatürk'ün Ankara'ya son yolculuğu

Atatürk Ankara'yı çok severdi. Onun için Ankara "kurtuluş savaşı", "bağımsızlık", "cumhuriyet", "laiklik", "medeniyet" ve bir daha hiç bir zaman "Osmanlıya dönmeme" demektir. Ayrıca bozkırın ortasında kurulan bu şehir, kendi ifadesiyle, "Türk milletinin neleri yapmaya muktedir olduğunun da bir ifadesi" idi. İşte Atatürk, 11 Kasım 1938 tarihi saat 8.15'de çok sevdiği bu şehre doğru son yolculuğuna çıkıyordu.

Pazar
11 Kasım 2012

Prof. Dr. Turgut TURHAN
(DAÜ Hukuk Fakültesi)

Parçalı bulutlu, fakat güneşli bir Kasım günüydü. Kapalı olan çarşıları, durdurulmuş olan tramvayları, işlemeyen şehir hatları gemileriyle bir cenaze evini andıran İstanbul üzgündü. Halk daha güneş doğmadan Beşiktaş ve Sarayburnu'na inen yolları doldurmuştu. Camlardan, balkonlardan sarkan, direklere tırmanan ve yollarda toplanan halk birazdan geçecek olan Atatürk'ün tabutunu görmek ve önünde eğilerek son vazifelerini yapmak için göz yaşları içinde bekleyordu. Kalabalık o kadar fazlaydı ki, alınan bütün önlemlere rağmen konulmuş olan engeller yıkılıyor, motosikletli polisler düzeni zor sağlıyolardı.

Dolmabahçe ise hiç uyumamıştı. Sabaha kadar tutulan saygı nöbetini takiben ulu önderin cenaze namazı sarayın içinde Ord. Prof. Dr. Şerafettin Yaltkaya tarafından kıldırılmıştı. Cenazeyi taşıyacak top arabası saat 8.15'te merasimin yapıldığı salonun girişine yanaşmış ve Atatürk'ün naaşı yakın silah arkadaşları ve 12 tümgeneral tarafından sandukadan alınarak eller üstünde top arabasına yerleştirilmişti. Saat 9'da saraydan çıkıldı. Orgeneral Fahrettin Altay'ın at üzerinde komuta ettiği cenaze alayının en önünde yol açan atlı polis kıtası ve onu izleyen bandolu piyade, topçu ve deniz taburları bulunuyordu. Askeri kıtadan sonra Atatürk'ün çok güvendiği ve Türkiye cumhuriyetini emanet ettiği binlerce genç üniversite öğrencisi çelenkle taşıyarak korteji takip ediyordu. Gençlerden sonra ise herkesin önünde saygıyla eğilmek için beklediği ulu önderin tabutunu taşıyan top arabası geliyordu. 12 general ise, kılıçlarını çekmiş vaziyette top arabasının etrafında yürüyorlardı. Bir başka general ise, top arabasının arkasında Atatürk'ün İstiklal Madalyası ve Harp madalyasını taşıyordu. Bu generalin arkasında da, Atatürk'ün şahsi dostları, yaverleri, başbakan, TBMM heyeti, vali ve belediye başkanı, yabancı elçiler ve konsololar, üniversite öğretim üyeleri, yüksek öğrenim gençliği ve halk yürümekteydi.

Kortej saat 12'de Sarayburnu'na geldi. Korteje dahil olanlar karşılıklı iki sıra halinde dizilerek Atatürk'ü son defa selamladılar. Bundan sonra naaş, başta amiraller olmak üzere, yüksek rütbeli deniz subayları tarafından Yavuz zırhlısına götürülmek üzere, Sarayburnu'nda beklemekte olan Zafer torpido botuna nakledildi. Zafer torpidosu

Sarayburnu'ndan ayrılırken beş dakikada bir atılan toplar Atatürk'ün İstanbul'dan ebediyen ayrıldığını haber veriyordu.

Moda açıklarında beklemekte olan Yavuz zırhlısına ulaşıldıktan sonra Atatürk'ün naaşı geminin arka tarafında hazırlanan mor kadifelerle örtülü özel bir bölüme yerleştirildi. Bu yerleştirme yapılırken Yavuz'dan atılan 101 pare topla saygı atışı yapıldı. Bu saygı atışına, cenaze törenine katılmak üzere İstanbul'a gelmiş bulunan İngilizlerin Malaya, Fransızların Emil Berden, Almanların Emden, Sovyetlerin Moskova, Yunanlıların Hidra ve Romenlerin Rejima Mirya kruvazörleri de 21 pare top atışı yaparak karşılık veriyorlardı. Yavuz saat 14'te İzmit'e doğru hareket etti. Yabancıların anılan bütün bu savaş gemileri de Yavuz'un arkasından onu takip ediyorlardı. Yavuzun solunda ise, İstanbul'dan töreni sonuna kadar izlemek isteyen halkı getiren vapurlar ve motorlar geliyordu. Kafile Selimiye, Haydarpaşa, Kadıköy, Moda ve Fenerbahçe sahillerinde toplanmış binlerce vatandaşın yaşlı gözleri önünden Adalara doğru ilerledi. Ada açıklarında Yavuz yavaşladı ve yukarıda andığımız tüm yabancı savaş gemileri Atatürk'ün naaşını selamlayarak Yavuz'un sağından geçtiler ve kafileden ayrıldılar. Artık istikamet İzmit idi.

İzmit, tarihindeki en büyük matemi yaşıyordu. 20 bini aşkın İzmitli istasyon yoluna ve Belediye Bahçesi'nde toplanmıştı. Yavuz saat 16.30 İzmit önlerinde demirledi. Vali, garnizon komutanı ve deniz üs komutanı Seymen motoru ile Yavuz'a gelerek cenazeyi selamladılar. Bu selamlamayı takiben Atatürk'ün tabutu Zafer torpidosu ile Mayın iskelesine çıkarıldı. İstanbul'dan beri cenazeyi yalnız bırakmayan zevat İzmit'te de aynı düzen içinde ulu önderin tabutunun arkasındaydı. Kortej cenaze marşı eşliğinde ağır ağır yürüyerek Tersane kapısından çıktı ve 20.30'da istasyona geldi. İstasyonda Atatürk'ün "Beyaz Tren" i bekliyordu. Tabut, ulu önderimizin hep kullandığı özel vagonuna yerleştirildi. Etrafında altı meşale yanıyor altı subay kılıçlarını çekmiş bir şekilde nöbet tutuyordu. Tren bu şekilde saat 21.30 da istasyondan kalktı ve, geçtiği bütün istasyonlarda birer dakika durmak suretiyle Arifiye-Bilecik üzerinden sabah saat 3'de Eskişehir'e ulaştı.

Tren Eskişehir'e geç ulaşmıştı. Buna rağmen, gün boyu istasyonu dolduran binlerce Eskişehir'li Atayı karşılamak için hiç kıpırdamadan yerlerini muhafaza etmişlerdi. Kolordu başkanı ve kurmayları, vali ve çalışanları, belediye başkanı ve çalışanları, esnaf dernekleri, öğretmenler, öğrenciler ve Eskişehir'e bağlı ilçe ve köylerden gelen binlerce insan, sabahın 3'ünde istasyonda saf tutmuşlardı. Tren yavaş yavaş gara girince ağırlamalar, feryatlar ve hıçkırıklar son raddeye ulaştı. Atanın naaşının bulunduğu vagona her yerden çiçek yağıyordu. İstasyonda kısa bir süre duran tren, askerinin saygı duruşunda bulunmasından sonra yavaş yavaş istasyondan ayrıldı ve ellerinde meşalelerle tren hattı boyunca bekleyen Eskişehirililer arasından geçerek Polatlı'ya doğru yol almaya başladı. Treni Polatlı'da da altı binden fazla insan karşıladı ve kısa bir süre sonra Ankara'ya doğru hareket etti.

Etimesgut'a gelindiğinde Ata'nın trenini uçaklar karşıladı. Daha sonra uzun uzun fabrika düdüklere duyulmaya başlandı. Gazi istasyonunda bulunan AOÇ fabrikaları trenin Ankara'ya yaklaşmakta olduğunu haber veriyorlardı. Ankara, çok sevdiği Ata'sını karşılamaya hazırды. Sabah saat 8.30 şeref kıtaları TBMM den istasyona giden yol üzerinde yer almışlardı. Askeri kıtalara, milletvekilleri, yüksek rütbeli subaylar, valilik ve belediye çalışanları, banka müdürleri ve yabancı kordiplomatik misyon ile yerli ve yabancı basın ordusu eşlik ediyordu. Ata'nı, "yuvam" diye nitelendirdiği harp okulu öğrenci alayı da mermer heykelleri andıran görünüşleriyle yerlerini almışlardı.

Saat 10'u 10 geçte Ankara garına giren treni, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Genel Kurmay başkanı Fevzi Çakmak, İçişleri Bakanı Refik Saydam ve diğer bakanlar, Ankara Valisi, emniyet Müdürü ve Belediye Başkanı karşıladı. Atatürk'ün naaşına İstanbul'dan beri nezaret eden Başbakan Celal Bayar, Orgeneral Fahrettin Altay ve Cumhurbaşkanlığı erkanı vagonlardan indikten sonra Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Genel Kurmay başkanı Fevzi Çakmak ve meclis başkanı Abdülhak Renda ve diğer vekiller naaşın bulunduğu vagona çıkarak Atatürk'ü selamladılar. Bir süre sonra Fahrettin Altay'ın nezaretinde vagonlardan alınan Atatürk'ün cenazesi, 12 general tarafından altı atın koşulu olduğu siyah kadife döşeli top arabasına konuldu ve kortej, Harp Okulu öğrenci alayının ve istasyondan TBMM'ne doğru sıralanmış olan zevatin saygı duruşları altında Meclise doğru yürümeye başladı. Cumhurbaşkanı, başbakan, bakanlar, yabancı kordiplomatik misyon, generaller ve yüksek rütbeli subaylar Ata'yı takip ediyorlardı. Ankara sokaklarını dolduran binlerce Ankaralı ise, resmi törenin bir an önce bitmesi ve Atalarına saygı sunma sırasının kendilerine gelmesi için sabırsızlanıyordu. Kortej saat 11.10'da TBMM'nin önüne geldi. Atatürk'ün tabutu 40 er ve 12 milletvekilini ellerinde yükselerek, tüm kortejin saygı duruşu eşliğinde, defne ve meşe dallarına sarılmış ve her birinin üzerinde bir meşale yanan sütunun çevrelediği katafalka kondu. Yerler yeşil yapraklarla örtülüydü ve bu resmi yüzlerce çelenk süslüyordu. Tabutun üzerine atlas bayrağımızın örtülmesinin akabinde İsmet İnönü ile birlikte saygı geçişi başladı. Evet...Atatürk artık çok sevdiği ve "ruhuna" sonsuz güven duyduğu Ankara'sındaydı.....

